

6:e söndagen efter Trefaldighet

Predikan 2026-07-12

Kyrkoherde emeritus Sten Rydh, Evangelisk-lutherska kyrkan i Sverige.

Dagens ämne: Kärlekens lag

Epistel: Rom. 12:16–21. Evangelium: Matt 5:20–26. Villig till förlikning.

I Guds, Faderns + och Sonens och den Helige Andes, namn. Amen.

Bön. Käre himmelske Fader! Vi tackar dig för att vi får vara medborgare i både världens rike och ditt rike. Tack att du genom Kristus har uppfyllt lagen i vårt ställe och så genom din helige Ande, genom dopet och tron, varje dag leder oss och styrker oss med både avlösningens och altarets sakrament. Tack att du för oss i nåd genom detta livet till den eviga saligheten i himlen. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext 3:e årg.: Matt. 5:38–42

Jesus sade till sina lärjungar: 38 Ni har hört att det är sagt: Öga för öga och tand för tand. 39 Jag säger er: Stå inte emot den som är ond. Om någon slår dig på högra kinden, vänd då också andra kinden mot honom. 40 Om någon vill dra dig inför rätta och ta din tunika, så låt honom få manteln också. 41 Om någon tvingar dig att gå med en mil, så gå två mil med honom. 42 Ge åt den som ber dig, och vänd dig inte bort från den som vill låna av dig.

Denna söndags ämne är ”Kärlekens lag”. När man i vår moderna tid talar om kyrka och kristendom framhålls ofta att kyrkans uppgift är just **kärleken**. Med kärlek menar man då att kristendomens huvuduppgift är att visa kärlek och hjälpa till när människor är i nöd. När det t.ex. sker naturkatastrofer, massskjutningar eller andra hemska saker kallas präster in för att samtala med människor och om möjligt ge tröst och hjälp. Det är inget fel i att hjälpa till i sådana situationer, men hela perspektivet blir fel. Man har inte förstått kyrkans egentliga uppgift att predika om frälsningen. Man menar att kyrkan ska ha en politisk funktion och t.ex. engagera sig i fredsrörelser, protestera mot miljöförstöring och verka för den ekumeniska världsrörelsen och därmed enligt framstå som en viktig och slagkraftig faktor i arbetet för fred, enighet och kärlek mellan folk och folkgrupper i hela världen.

Enligt predikotexten ska de kristna ”inte stå emot den som är ond”. Detta tolkar man då som att pacifismen är en av kyrkans viktigaste uppgifter. Man vill nedrusta alla vapen för att få fred i världen. Så samlades t.ex. det stora ekumeniska mötet i Stockholm för drygt hundra år sedan (1925) för att verka för fred och nedrustning och kristen enhet. Jesus säger ju ”Om någon slår dig på den högra kinden, vänd då andra kinden mot honom”. Måste vi då inte dra slutsatsen att t.ex. Sverige är på helt fel väg när man rustar upp armén och t.ex. ger stöd åt Ukraina i dess krig? Skall vi inte i stället avrusta och vara en förebild för alla andra länder som då skulle få inspiration att också avrusta. Så ser man fram mot den tid då det som det står i en psalm: ”då världen har blivit Guds rike till sist” (Sv. Ps. 1937, nr 593), I nästa vers står det: ”då folken förenas i kärlek och tro och himmelens Herre på jorden är konung...” Här kombineras den ekumeniska fredsrörelsens längtan med svärmiska väckelserörelser som väntar på ett jordiskt lyckorike.

En annan viktig, modern tolkning av kärleken är att allt som anses vara ”äkta kärlek” måste vara tillåtet. Därför måste man i kärlekens namn acceptera homosexualitet och andra former av det som kallas ”kärlek”. Också aborter ska tillåtas av ”kärleksfull” omsorg då man tar bort det man kallar ”en del av moderns kropp”. Det som däremot ska fördömas är ”kärlekslösheten” hos dem som lär att sådana saker är synd. När man då hänvisar till Bibelns lära blir motargumentet att vi i vår tid inte kan vara bundna av dokument som är

flera tusen år gamla. Bibeln kan vara bra om man väljer ut sådant i den som passar vår tid. Men de som är s.k. ”bokstavstroende” och menar att allt som står i Bibeln är sant och att Guds bud måste följas noga – de hör hemma i den grupp man föraktfullt kallar ”fundamentalister”. Alltså står de bibeltroende, konservativa grupperna emot den sanna kärleken och det är just sådana kärlekslösa som Kristus varnar för i vår text. De är hårda och vill hämnas: ”öga för öga – tand för tand”. Men Jesus säger: ”Om någon slår dig på den högra kinden ska du vända den andra kinden till” (v. 38–39). Det betyder, menar man, att så gott som allt ska accepteras i kärlekens namn.

Men för att nu ge en rätt, biblisk undervisning om dessa saker säger vi följande.

1. Varje kristen tillhör både det världsliga och det andliga riket.
2. Guds stränga dömande lag är kärlekens lag.
3. Guds förlåtande evangelium är kärlekens lag.

1. Varje kristen tillhör både det världsliga och det andliga riket.

När Jesus säger: ”*Öga för öga och tand för tand*” så är detta inte något negativt utan just det som enligt Guds egen lag gäller i det världsliga riket. Principen är att brott måste få sitt straff. Gud gav också genom Mose världsliga lagar för folket. Då skulle domarna utdöma straff som var anpassade till brottet. Det står t.ex.: ”*Om någon öppnar en brunn eller gräver en ny brunn och inte täcker över den och sedan en oxe eller åsna faller ner i den, ska brunnens ägare ge ersättning i pengar till djurets ägare, men den döda kroppen ska vara hans*” (2 Mos. 21:33f).

Straffen kunde ibland vara mycket hårda men rättvisa. Det står t.ex.: ”*Om ett falskt vittne träder upp mot någon för att vittna mot honom angående något brott, ska bägge parter i tvisten träda fram inför Herrens ansikte, inför de män som på den tiden är präster och domare. Och domarna ska noga undersöka saken. Om vittnet visar sig vara ett falskt vittne som burit falskt vittnesbörd mot sin broder, ska ni låta samma sak drabba vittnet som han hade tänkt för sin broder. Du ska skaffa bort det onda ifrån dig. Det övriga folket ska höra det och frukta, och man ska aldrig mer göra något sådant ont hos dig. Du ska inte visa honom någon skonsamhet: liv för liv, öga för öga, tand för tand, hand för hand, fot för fot*” (5 Mos. 19:16–21).

Nu var Mose lag beträffande brott och straff givna endast till Israels folk under GT:s tid. Men även i NT gäller samma princip. Det världsliga riket ska inte styras genom evangelium utan genom den naturliga lagen då vi använder vårt förnuft för att ordna samhället så gott vi kan. Genom skapelsen gör Gud detta möjligt. De kristna ska då lyda överheten i allt som inte strider mot Guds ord. Paulus skriver: ”*Varje människa ska underordna sig den överhet hon har över sig. Det finns ingen överhet som inte är av Gud, och den som finns är tillsatt av honom. Den som motsätter sig överheten går därför emot Guds ordning, och de som gör så drar domen över sig själva. De styrande är ju inget hot mot dem som gör det goda, utan mot dem som gör det onda. Vill du slippa vara rädd för överheten? Gör då det goda, så får du beröm av den. Överheten är en Guds tjänare till ditt bästa. Men gör du det onda ska du vara rädd, för överheten bär inte svärdet utan orsak. Den är en Guds tjänare, en hämnare som straffar den som gör det onda. Därför måste man underordna sig, inte bara för straffets skull utan även för samvetets*” (Rom. 13:1–5).

Men vad menar då Jesus med att inte stå emot en oförrätt? Avskaffar han då inte lagen om ”*öga för öga, tand för tand*”? Svaret är att man i regel har missförstått Jesus på det ena eller andra sättet. Som Luther säger i sin utmärkta kommentar till bergspredikan (Matt. 5–7) är det här fråga om att en kristen alltid befinner sig i både det andliga och det världsliga riket samtidigt. En kristen domare har t.ex. uppgiften att döma brottslingar enligt rikets lag. I den rollen ska han noga lyssna på alla vittnen och undersöka alla omständigheter och sedan

döma till det straff som lagen bestämmer. Detta ska han i sitt ämbete göra med gott samvete.

Men samtidigt ska han som kristen privatperson ha ett förlåtande sinnelag, en beredskap ”att inte emot den som är ond”. och ”Om någon slår dig på högra kinden, vänd då också andra kinden mot honom” (v 39). Luther skriver om detta: ”Herren Kristus lämnar överheten dess befogenheter och maktutövning okränkta. Men samtidigt undervisar han sina kristna som enskilda människor som inte är i tjänst hur de personligen skall leva: nämligen så fullkomligt att de inte hyser någon hämndlystnad, och så skickade, att om någon slår dem på ena kinden så är de beredda att vid behov vända den andra till. Det är heller inte nog av avhålla sig från knytnävens hämnd utan först och främst sitt hjärtas tankar och drifter. Helt kort: – Herren vill ha ett hjärta som inte är stingsligt, hämndgirigt och påstridigt. Detta är nu en annan sorts rättfärdighet än den som fariséerna lärde ut” (Kommentar över bergspredikan, Mimers öv. 1990, s. 103). Luther påpekar sedan att kristna har rätt att ta till nödvärn och sådant som måste ske, vilket annars skulle upphäva det världsliga regementet. De kristna ska inte upprätta några jordiska riken som svärmarna, utan hålla sig till det världsliga riket. Men inom detta ska de så långt möjligt är agera med ett förlåtande, kärleksfullt sinne och göra allt för att hjälpa sin nästa.

2. Guds stränga dömande lag är kärlekens lag.

Kyrkans uppgift är att förkunna Guds ord rent och klart. Därför ska de kristna kalla präster som har som sin särskilda uppgift att offentligt göra detta. När det sker på rätt sätt är prästens undervisning både Guds och församlingens röst. Prästen skall då för det första predika lagens ord till alla syndare. Det första budet lyder: *Du ska inte ha några andra gudar*. Enligt Luthers lilla katekes betyder det att ”vi ska frukta och älska Gud över allting och förtrösta på honom”. Vi ska älska Gud av hela vår kraft och av allt vårt förstånd och inte ha någon annan Gud. Detta bud är också en sammanfattning av alla de övriga buden. Vi ska frukta och älska Gud så att vi inte missbrukar hans namn utan beder, tackar och lovar honom i allt. Vi ska frukta och älska Gud så att vi inte föraktar predikan och Guds ord utan håller det heligt, gärna hör och lär oss det. Vidare ska vi hedra våra föräldrar och all överhet, vi ska inte döda, mörda eller göra vår nästa illa, vi ska inte bryta äktenskapet utan leva rent, ärbart och tuktigt, vi ska inte stjäla eller vara avundsjuka på vår näste och vi ska inte ljuga och baktala vår nästa utan tala väl om honom. I allt detta gäller att vi inte heller ska ha någon ond begärelse.

Detta är den positiva sidan av lagen som är så viktig. Här förstår vi allt vad Gud vill att vi ska göra. Men om vi inte gör detta hotar lagen oss med Guds förskräckliga vrede och straff. Detta är den dömande sidan av lagen. När vi så betraktar oss själva i lagens dömande ljus måste vi säga med Paulus: ”*Jag arma människa! Vem ska rädda mig från denna dödens kropp?*” (Rom. 7:24). Det är denna dömande sida av lagen som människan inte vill veta av. Men så länge människan säger nej till Guds lag finns det heller ingen möjlighet till frälsning. Människan måste då gå evigt förlorad.

3. Guds förlåtande evangelium är kärlekens lag.

Paulus fortsätter i Romarbrevet med orden: ”*Gud vare tack, genom Jesus Kristus, vår Herre!*” (Rom. 7:25). Här kommer evangeliets predikan in. När en människa genom lagen blivit förtvivlad och inser att hennes situation är hopplös låter Gud evangeliets predikan ljuda. Detta är då den sanna kärlekens lag. Ordet ”lag” kan nämligen också användas om Guds lära om frälsningen genom Kristus. Så talar t.ex. Jakob om ”*frihetens lag*” (Jak. 2:12).

Innebörden är att Jesus uppfyllde lagen i vårt ställe när han dog på korset. Så blev den *fällande* domen över honom en *friköpande* dom över hela världen. Petrus skriver: *"Han bar våra synder i sin kropp upp på korsets trä, för att vi skulle dö bort från synderna och leva för rättfärdigheten. Genom hans sår är ni helade"* (1 Petr. 2:24). Och Paulus skriver: *"Men när tiden var inne sände Gud sin Son, född av kvinna och ställd under lagen, för att friköpa dem som stod under lagen så att vi skulle få söners rätt"* (Gal. 4:4f). Genom att Kristus fullkomligt uppfyllde Guds lag har han friköpt oss från alla våra synder, från Guds vrede och straff.

Detta är kyrkans huvudbudskap. Det upphäver inte lagens stränghet och straff. Men det säger att Jesus Kristus har gått in under detta straff för vår skull så att vi blivit frikända. Han har också levt i fullkomlig kärlek och gjort allt det lagen kräver av oss. Därför är evangelium kärlekens lag.

När vi hör detta och tror det är vi saliga inför Gud. Då har alla våra synder och skulder lyfts av och vi har fått en ny ande och sann kärlek i våra hjärtan. Detta är den helige Andes verk genom ordet och sakramenten. Det kallas också den nya människan som är återskapad till Guds avbild inom oss. Det är denna nya människa som älskar att lyda Guds bud och göra allt vad han har befallt. Visserligen finns ännu synden och den gamla människan kvar. Men den helige Ande regerar i våra hjärtan så att vi till sist kommer att övervinna också döden och bli evigt saliga. Allt detta verkar Gud genom sitt heliga ord och sina sakrament.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.